

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ ԶԵՌԱԳԵՐԻ ԱՃՐ 1993-2006 ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐԻՆ

Մաշտոցեան Մատենադարանի ձեռագրական հաւաքածուները 1993 թ. Հոկտեմբերի սկզբից ի վեր (տասներկու տարի եւ տասնմէկ ամսուայ ընթացքում) աճել են 283 միաւորով եւ 2006 թ. Օգոստոսի 31ի դրութեամբ ամփոփում են 16.989 ձեռագիր¹:

Այսպէս.

Հաւաքածուներ	Առ 30.թ.1993	Առ 31.Ը.2006	Աճը
1. Հայերէն ձեռագրեր	11037	11141	104
2. Հայերէն նոր ձեռագրեր	305	367	62
3. Հայերէն հմայիլներ	428	483	55
4. Հայերէն պատառիկներ	2094	2115	21
5. Արարատառ ձեռագրեր	2205	2214	9
6. Արարատառ հմայիլներ	39	54	15
7. Արարատառ պատառիկներ	130	130	-
8. Այլալեզու ձեռագրեր	331 ²	344	13
9. Այլալեզու պատառիկներ	137	141	4
Ընդամէնը	16.706	16.989	283

Որպէս շնորհակալութեան եւ երախտագիտութեան արտայայտութիւն, ստորեւ, այրբենական կարգով, ներկայացնում ենք 1993 թ. Հոկտեմբերի սկզբից մինչեւ 2006 թ. Օգոստոսի վերջ ընթացքում Մաշտոցեան Մատենադարանին ձեռագրեր նուիրարեած անձանց, հաստատութիւնների եւ նրանց նուիրած ձեռագրերի անունները՝ Մատենադարանում ձեռագրերի ստացած համարներով հանդերձ: Ձեռագրերը նուիրարերուել են ինչպէս անձամբ նուիրատունների կողմից անմիջականորէն, այնպէս եւ «Մատենադարանի բարեկամներ» հիմնադրամի միջոցով:

¹ Անտիպ ձեռագրացուցակների հաւաքածուի ($Հ^{ր} 1-177$) միաւորների մեծ մասը ես ձեռագրական արժեք ունի, ուստի ներփին աշխատանքային հաշիւնների մէջ սա ես համարում է ձեռագրական հաւաքածու եւ, սրա հանակով հանդերձ, Մատենադարանի ձեռագրական հաւաքածուների հանրագումարային թիւը լինում է $16989 + 177 = 17166$: Աւետիք Գևորգեանի նուիրած արարատառ նիւթերը (տե՛ս ստորեւ) մշակման աւարտից յետոյ բաշխուելու են արարատառ ձեռագրերի եւ պատառիկների հաւաքածուների մէջ: Նրանց միաւորների հանակը կարող է լինել նաև 11ից աւելի, այլապէս՝ այդ 11ն աւելացնելով ներկայումս առկայ ձեռագրական նիւթերի ընդհանուր 16.989 թուին, ստանում ենք ուղիղ 17.000, իսկ Անտիպ ձեռագրացուցակների հաւաքածուի ենան միասին՝ 17.177:

² Խախորդ ցանկում “Մատենադարանի ձեռագրերի աճը 1985-1993 թ.” (Բանբեր Մատենադարանի, հու. 16, Երևան, 1994, կը 296) այս “331” թիւը վրիպմամբ տպուել է “341”, ըստ այդմ եւ հանրագումարը՝ “16.716”:

1. Ազրաշեան Բիւզանդ եւ Մարի, Կ. Պոլիս, 2005 թ. - 1. Կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից, ԺՀ. դ., Հայ. Հմբ 11135:
2. Ազատիսանեան Յովսէփ, Վալանս, Ֆրանսիա, 1996 թ. - 1. Ռևումնական տետրակներ, 1996 թ., Հայ. նոր Հմբ 315Ա.Բ:
3. Ազնառու Շառլ, Փարիզ, Ֆրանսիա, 2005 թ. - 1. Շարակնոց, 1332 թ., Հայ. Հմբ 11130:
4. Ազնառու Սոֆիա, Թիֆլիս, Վրաստան, 1996 թ. - 1. Հմայիլ, ԺՀ. դ., Հայ. հմայիլ Հմբ 446, 2. Հմայիլ, 1684 թ., Հայ. հմայիլ Հմբ 447, 3. Հմայիլ, ԺՀ. դ., Հայ. հմայիլ Հմբ 448, 4. Հմայիլ, ԺՀ. դ., Հայ. հմայիլ Հմբ 449, 5. Հմայիլ, 1760ական թթ., Հայ. հմայիլ Հմբ 450, 6. Հմայիլ, ԺՀ. դ., Հայ. հմայիլ Հմբ 451, 7. Մաշտո՞ց, ԺՀ. դ. Հայ. պտոկ. 2103, 8. Մաշտո՞ց, ԺՀ. դ. Հայ. պտոկ. 2104:
5. Ազագարեան Գանիէլ, Թեհրան, Իրան, 2004 թ. - 1. Ժողովածու, շուրջ 1771 թ., Հայ. Հմբ 11122, 2. Մաշտոց, 1769 թ., Հայ. Հմբ 11123, 3. Յայսմաւորք, ԺՀ. դ., Հայ. Հմբ 11125, 4. Զայնագրեալ Երգեցողութիւն սրբոյ պատարագի, Ի. դ., Հայ. նոր Հմբ 359, Գրիգոր Ազագարեան, Եկեղեցական պատմութիւն, պրակ Բ., Ի. դ., Հայ. նոր Հմբ 360:
6. Ամիրխանեան Ռազմիկ, Թեհրան, Իրան, 1996 թ. - 1. Բարդուղիմէոսի Մարադացւոյ Քարոզգիրք, ԺՀ-ԺՀ. դդ., Հայ Հմբ 11065:
7. Այվագեան Գագիկ, Երեւան, Հայաստան, 1999 թ. - 1. Հմայիլ, ԺԹ. դ., Հայ. հմայիլ Հմբ 456, 2. Հմայիլ, ԺՀ. դ., Հայ. հմայիլ Հմբ 457:
8. Աշճեան Մեսրոպ արքեալիսկոպոս, Երեւան, Հայաստան 2002 թ. - 1. Հմայիլ, 1702 թ., Հայ. հմայիլ Հմբ 470:
9. Ասատրեան-Բարխուդարեան Կլարա, Երեւան, Հայաստան, 1995 թ. - 1. Մաշտո՞ց, ԺՀ. դ., Հայ. պտոկ. Հմբ 2102:
10. Ասլանեան Պետրոս (Շարժա, Միացեալ Արարական Էմիրութիւններ) եւ Խուդավերդեան Սարոյ (Միլան, Իտալիա), 2002 թ. - 1. Նոր կտակարան, 1282 թ. Հայ. Հմբ 11103:
11. Աւետիքեան Վազգէն-Մէզար, Կ. Պոլիս, 2005 թ. - 1. Հմայիլ, Հայ. հմայիլ Հմբ 483:
12. Բաբայեան-Ֆարդը Գագիկ, Գլենդէլ, ԱՄՆ, 2006 թ. - 1. Յիշատակարան Աւետարանի, 1690 թ., Հայ. պտոկ. Հմբ 2114:
13. Բամպուքճեան Գէորգ, Կ. Պոլիս, 1993 թ. - 1. Երգարան (Հայատառ թուրքելէն), ԺՀ. դ., Հայ. Հմբ 11042:
14. Բարթուղեան Երանուշի, Նոր Ջուղա, Իրան, 2002 թ. - 1. Պատմութիւն Զարմահալ գաւառի Մամուքայ եւ այլ գիւղերի, 1985 թ., Հայ. նոր Հմբ 332:

15. Բեռնաբղի Ալբերտ, Թեհրան, Իրան, 1997 թ. - 1. Քարոզքիրք, 1834 թ., Հայ. Հմբ 11072:
16. Գալուստ Կիւլպէնկեան հաստատութիւն (ի դէմս հայկական համայնքների բաժանմունքի տնօրէն Զաւէն Եկաւեանի), Լիսարոն, Պորտուգալիա, 2002-2003 թթ., - 1. Ախտարք, Ժթ. դ., Հայ. Հմբ 11104, 2. Ախտարք, Ժթ. դ., Հայ. Հմբ 11105, 3. Խորհրդատետր, Ժթ. դ., Հայ. Հմբ 11106, 4. Աւետարան, 1668 թ., Հայ. Հմբ 11109, 5. Աւետարան, Ժթ. դ., Հայ. Հմբ 11110:
17. Գասպարեան Արմէն, Հալէպ, Սիրիա, 1996 թ. - 1. Անորոշ (արմաւենու տերեւների վրայ), Ժթ. դ., Այլալեզու ձեռ. Հմբ 211, 2. Ախտարք, 1852 թ., Հայ. Հմբ 11111:
18. Գարեգին Բ. Կաթողիկոս ամենայն Հայոց, 2000 թ. - 1. Աւետարան, 1659 թ., Հայ. Հմբ 11089, 2. Աւետարան, Ժթ. դ., Հայ. Հմբ 11091:
Գերմանիկեան-Յարութիւնեան Քնարիկ - տե՛ս Կասարչեան Պարգևեւ եւ Զարեհ:
19. Գէորգեան Աւետիք, Երեւան, Հայաստան, 2006 թ. - Արարատառ 11 ձեռագրից պահպանուած 121 թերթ:
20. Գէորգեան Միմա, Վաշինգտոն, ԱՄՆ, 2005 թ. - 1. Աւետարան, Ժթ. դ., Հայ. Հմբ 11129:
Գլադունչիկ Եւգենի - տե՛ս Հայաստանի Էլեկտրական ցանցեր ՓԲԸ:
21. Գիւեկէլ Սարգիս, Կ. Պոլիս, Թուրքիա, 1. Բժշկարան, Ժթ. Հայ. Հմբ 11138, 2. Ախտարք-Հմայիլ, 1672 թ., Հայ. Հմբ 11141:
22. Գնունի Վարուժան, Աթէնք, Յունաստան, 1996 թ. - 1. Հմայիլ (Եթովպէրէն), Ժթ. դ., Այլալեզու ձեռ. Հմբ 210:
23. Գոյնո Տագասի, Տոկիո, Ճապոնիա, 1994 թ. 1. Մանգա (Պատկերուսոյց), 1812 թ., Այլալեզու ձեռ. Հմբ 208:
24. Գուրունեան Գուրգէն, Սոշի, Խուսաստան, 2004 թ. - 1. Երգարան, 1890 թ., Հայ. նոր Հմբ 362:
25. Գրականութեան եւ արուեստի թանգարան, Երեւան, Հայաստան, 1999 թ. - 1. Ժողովածու, 1661 թ., Հայ. Հմբ 11078:
26. Գրիգորեան Մարկոս, Ֆրեզնո, ԱՄՆ, 1994 թ. - 1. Տօնացոյց, Ժթ. դ., Հայ. Հմբ 11047:
27. Գրիգորեան Զաւադ (Գուսան Զաւո), Վարդենիս, Հայաստան, 1994, 1996 թթ. - 1. Հաւաքածոյ, 1993-1994 թթ., Հայ. նոր Հմբ 310, 2. "Ծնտիր Երկեր" եւ "Ծնտիր Երգեր", 1954-1996 թթ., Հայ. նոր Հմբ 316Ա, Բ:
28. Եարման Արսէն, Կ. Պոլիս, Թուրքիա, 2003թ. - 1. Աւետարան, Ժթ. դ., Հայ. Հմբ 11102:

29. Եկաւեան Զաւէն, Լիսարոն, Պորտուգալիա, 2002-2003 թթ. - Տե՛ս Գալուստ Կիւլպէնկեան հաստատւթիւն:
30. Էդգարեան Յովիկ, Նոր Ջուղա, Իրան, 2003 թ. - 1. Զայնազրեալ Երգեցողութիւնք, ԺԹ. դ., Հայ. Նոր. Հմբ 357, 2. Հմայիլ (մասն), 1829 թ., Հայ. հմայիլ Հմբ 473, 3. Հմայիլ (մասն), 1840 թ., Հայ. հմայիլ Հմբ 474, 4. Հմայիլ (մասն), ԺԹ. դ., Հայ. հմայիլ Հմբ 475, 5. Հմայիլ (մասն), ԺԹ. դ., Հայ. հմայիլ Հմբ 476, 6. Հմայիլ (մասն), ԺԹ. դ., Հայ. հմայիլ Հմբ 477, 7. Հմայիլ (Եթովպերէն), Այլալեզու ձեռ. Հմբ 216, 8-11. Պարսկերէն շորս հմայիլ, ԺԹ.-ԺԹ. դդ., Արքու հմայիլ Հմբ 51, 52, 53, 54:
31. Թառումեան Արտաշէս, Երեւան, 1994 թ. - 1. Դեղագիրք, 1852 թ., Հայ. Հմբ 11046:
- Թերներ Թոնի - տե՛ս “Հայաստան-HSBC” բանկ:
32. Թիւթիւնճեան Վազգէն, Բէյրութ, Լիբանան, 1996 թ. - 1. Մանրանկարներ, 1983 թ., Հայ. Նոր Հմբ 317:
33. Լալաֆարեան Սամոն, Երեւան, Հայաստան, 1994 թ. - 1. Աւետարան (մասն), 1644 թ., Հայ. Հմբ 11051, 2. Աւետարան, ԺԹ. դ., Հայ. պտուկ Հմբ 2097, 3. Մանրանկար Խորհրդատետրի, շուրջ 1170 թ., Հայ. պտուկ Հմբ 2098, 4. Աւետարան, ԺԹ. դ., Հայ. պտուկ Հմբ 2099, 5. Բժշկարան, ԺԹ. դ., Հայ. պտուկ Հմբ 2100, 6. Տաղք, ԺԹ. դ. Հայ. պտուկ Հմբ 2101, 7. Ճաշո՞ց, ԺԹ. դ. Վրաց. պտուկ Հմբ 53, 8. Աղօթքներ, ԺԹ. դ. Վրաց. պտուկ Հմբ 54:
34. Խառատեան Սուրէն, Երեւան, Հայաստան, 2001 թ. - 1. Առակը Մխիթարայ Գօշի, ԺԹ. դ., Հայ. պտուկ. Հմբ 2106:
35. Խուղավերգեան Սարոյ (Միլան, Իտալիա) - տե՛ս Ասլանեան Պետրոս:
36. Կաթողիկոսարան հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ (ի դէմս Գարեգին Բ. կաթողիկոսի), Անթիլիաս, Լիբանան, 1993 թ. - 1. Աւետարան, 1568 թ., Հայ. Հմբ 11038, 2. Աւետարան, 1561 թ., Հայ. Հմբ 11039, 3. Աւետարան, 1649 թ., Հայ. Հմբ 11040, 4. Մաշտոց, ԺԹ. դ., Հայ. Հմբ 11041:
37. Կասարչեան Պարգևե եւ Զարեհ, Գերմանիկեան-Յարութիւնեան Քնարիկ, Լոնդոն, Անգլիա, 2005 թ. - 1. Յայսմաւորք, 1679 թ., Հայ. Հմբ 11131:
38. Կարապետեան Արաքս, Ժնեվ, Շուէյցարիա, 1996 թ. - 1. Անորոշ (Եթովպերէն), ԺԹ. դ., Այլալեզու ձեռ. Հմբ 212:
39. Կարապետեան Սամուէլ, Երեւան, Հայաստան, 1996 թ. - 1. Հմայիլ, ԺԹ.-ի. դդ., Արաք. հմայիլ Հմբ 40:
40. Կիլիկիեան Լուսին, Միջիգան, ԱՄՆ, 2000 թ. - 1. Ուստում Կիլիկիեան, Վասպուրականի եւ Շատախի դէպքերը, ի. դ., Հայ. Նոր Հմբ 331:
41. Կիւղէլիեան Զարեհ, Կ. Պոլիս, 1994 թ. - 1. Բառգիրք, 1693 թ., Հայ. Հմբ 11048:

42. Կնեազեան Կնեազ, Երեւան, Հայաստան, 2006 թ. - 1. Հմայիլ (մասն), Ժկ. դ., Հայ. պտուկ. Հմր 2115:
43. Կվաշնեւսի Ալեքսանդր (Լեհաստանի նախագահ), 2001 թ. - 1. Ն. Կոպերնիկոս, Երկնաւորների պտոյտի մասին (պատճէն), Այլալեզու ձեռ. Հմր 215:
44. Հախնազարեան Արմէն, Աախէն, Գերմանիա, 1994, 2004 թթ. - 1. Ղուրան, Ժկ. դ., Արբտո. ձեռ. Հմր 2208, 2. "Հայ թագաւորին թագին", 1893 թ., Հայ. նոր Հմր 363:
45. "Հայաստան-HSBC" բանկ (ի դէմս գործադիր տնօրէն Թոնի Թերների), Երեւան, Հայաստան, 2006 թ. - 1. Ժամագիրք, Ժկ. դ., Հայ. Հմր 11140:
46. Հայաստանի ազգային գրադարան, Երեւան, 1997 թ. - 1. Աւետարան, 1661 թ., Հայ. Հմր 11068:
47. Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր ՓԲԸ (ի դէմս տնօրէն Եւգենի Գլազունցիկի), Երեւան, Հայաստան: 2006 թ. - 1. Յաղագս եօթն խորհրդոց եկեղեցւոյ, 1681 թ., Հայ. Հմր. 11139:
48. Հայաստանի մաքսային վարչութիւն, Երեւան, 1994, 2005 թթ. - 1. Գրահրներ (լատիներէն մակագրութեամբ), Ժկ. դ., Այլալեզու ձեռ. Հմր 207, 2. Ալիշէր Նավոյի, Ֆարհադ եւ Շիրին, Ժկ. դ., Արբտո. ձեռ. Հմր 2206, 3. Աստուածաբանութիւն, Ժկ. դ., Արբտո. ձեռ. Հմր 2207, 3. Ախտարք, Ժկ. եւ Ժկ. դդ., Հայ. Հմր 11136, 4. Աղօթք Հայ. պտուկ. Հմր 2113:
49. Հայրապետեան Շահէ քահանայ, Երեւան, Հայաստան, 2005 թ. - 1. Հմայիլ, 1573 թ., Հայ. հմայիլ Հմր 479:
50. Ղազարեան Արամ եւ Սուքիասեան Սահակ, Լիոն, Ֆրանսիա, 1997 թ. - 1. Աւետարան, Ժկ. դ., Հայ. Հմր 11069, 2. Տաղարան, Ժկ. դ., Հայ. Հմր 11070:
51. Կարլանեան Ադամ եւ Ռիտա, Սան Ֆրանցիսկո, ԱՄՆ, 2003 թ. - 1. Աւետարան, 1707 թ., Հայ. Հմր 11107:
52. Մազլումեան Ալիս, Կահիրէ, Եգիպտոս. 2006 թ. - 1. Տոհմական պատմութիւն, Ժկ. դ., Արբտո. ձեռ. Հմր 2214:
53. Մանճըլըք Ախու, Կ. Պոլիս, 2005 թ. - 1. Ժողովածու (շափածոյ եւ արձակ), Ժկ. դ., Հայ. Հմր 11132, 2. Ժողովածու (գուշակողական), Ժկ. դ., Հայ. Հմր 11133, 3. Ժողովածու (հայատառ թուրքերէն), Ժկ. դ., Հայ. Հմր 11134:
54. Մարդարեան Գրիգոր (Գրիշա), Թեհրան, Իրան, 2001 թ. - 1. Յովհաննէս Արճիշեցի, Մեկնութիւն պատարագի, 1794 թ., Հայ. Հմր 11094:
55. Մարկոսեան Նշան եւ Յասմիկ, Փարիզ, Ֆրանսիա, 2004 թ. - 1. Սաղմոսարան (մասն), Ժկ. դ., Հայ. Հմր 11127:
56. Մինասեան Լեւոն, Նոր Ջուղա, Իրան, 2002-2003 թթ. - 1. Ներսիսի Շնորհաւոյ Աղբ Եղեսիոյ, Ժկ. դ., Հայ. Հմր 11099, 2. Շարակնոց, Ժկ. դ., Հայ. Հմր 11000, 3. Տաղք եւ Քերականութիւն, Ժկ. դ., Հայ. Հմր 11101, 4. Դաւանու-

- թիւն հաւատոյ, ժթ. դ., Հայ. Հ^մ 11112, 5. Պաշտպանութիւն ուղղափառութեան, 1854 թ. Հայ. Հ^մ 11113, 6. Քարոզք, ժթ. դ. Հայ. Հ^մ 11114, 7. Գիրք հակածառութեան ընդդէմ մահմեդականաց, ժթ. դ. Հայ. Հ^մ 11115, 8. Պատասխանի յաղագս հաւատոյ քրիստոնէից, 1668 թ. Հայ. Հ^մ 11116, 9. Քարոզգիրք, ժթ. դ., Հայ. Հ^մ 11117, 10. Քարոզգիրք, ժթ. դ., Հայ. Հ^մ 11118, 11. Գիրք մոլութեանց, ժէ. դ., Հայ. Հ^մ 11119, 12. Վասն Քաղկեդոնի ժողովին (հայատառ թուրքերէն), 1815 թ., Հայ. Հ^մ 11120, 13. Ժողովածու, ժէ. դ. Հայ. Հ^մ 11121, 14. Նուագարան հայերէն, 1892 թ., Հայ. նոր Հ^մ 333, 15. Հայկական ձայնագրեալ երգարան, 1893-1894 թթ., Հայ. նոր Հ^մ 334, 16. Հաւաքածոյ (մասք Ա.-ԺԴ.), ժթ. ի. դդ., Հայ. նոր Հ^մ 335, 17. Խրատականք, ժթ. դ., Հայ. նոր Հ^մ 336, 18. Երգարան Տէր Կարապետ Օհաննեանի, 1884 թ., Հայ. նոր Հ^մ 337, 19. Տետր Հայաստանի աշխարհագրութեան, նոր Զուղա՞, 1901-1902 թթ. Հայ. նոր Հ^մ 338, 20. Յիշատակումներ օր. Աշխէն Դաւթեանի, 1965-1968 թթ. Հայ. նոր Հ^մ 339, 21. Հայոց գրականութիւնը (համառօտ ակնարկ), ի. դ. կէս, Հայ. նոր Հ^մ 340, 22. Աւետիք իսահակեան, Արու Լալա Մահարի, 1939 թ., Հայ. նոր Հ^մ 341, 23. Հրամանագրերի համառօտ ժողովածու, 1891-1894 թթ., Հայ. նոր Հ^մ 342, 24. Հայկական ձայնագրեալ արարողութիւն սրբոյ պատարագի, 1895 թ. Հայ. նոր Հ^մ 343, 25. Քարոզգիրք, ժթ. դ., Հայ. նոր Հ^մ 344, 26. Պատմութիւն Յովսէֆայ Գեղեցկի, 1847 թ. Հայ. նոր Հ^մ 345, 27. Երգեցողութիւն սրբոյ պատարագի (ձայնագրեալ), 1900 թ., Հայ. նոր Հ^մ 346, 28. Երգարան Մարիամ Մարկոսեանի, 1903 թ., Հայ. նոր Հ^մ 347, 29. Քերականութիւն գործնական, ժթ. դ., Հայ. նոր Հ^մ 348, 30. Քարոզներ, ժթ. դ., Հայ. նոր Հ^մ 349, 31. Երգարան Լեւոն Մինասեանի, 1934-1960 թթ., Հայ. նոր Հ^մ 350, 32. Յովսէփ Տէր-Ներսիսեան, Բանաստեղծութիւններ, 1940 թ., Հայ. նոր Հ^մ 351, 33. Յովսէփ Տէր-Ներսիսեան, Գուսանական գրուածքներ, Հայ. նոր Հ^մ 352, 34. Բառգիրք օտարազգի բառերի եւ դարձուածների, 1943-1950 թթ., Հայ. նոր Հ^մ 353, 35. Երգարան, ժթ. դ., Հայ. նոր Հ^մ 354, 36. Եփրեմ Ասորի, Աղօթք, ժթ. դ., Հայ. նոր Հ^մ 355, 37. Աւղերձ բանասիրական, 1860 թ., Հայ. նոր Հ^մ 356, 38. Թուղթ Յուղայի, ժԱ. դ., Հայ. պտոկ. Հ^մ 2107, 39. Սաղմոսք, ժէ. դ., Հայ. պտոկ. Հ^մ 2108, 40. Աստուածաբանութիւն, ժթ. դ., Հայ. պտոկ. Հ^մ 2109, 41. Հատակտորք, ժթ. դ., Հայ. պտոկ. Հ^մ 2110, 42. Մասունք եւ կարկատանք, ժէ-ժթ. դդ., Հայ. պտոկ. Հ^մ 2111, 43. Հմայիլ (մասն), ժէ. դ., Հայ. հմայիլ Հ^մ 472, 44-53. Պարսկերէն 10 հմայիլ, ժէ-ժթ. դդ., Արբառ հմայիլ Հ^մ 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50:
57. Մնացականեան Գենադի, Երեւան, Հայաստան, 2005 թ. - 1. Ճառ ինչ (վրացերէն), ժԴ. դ., Վրաց. պտոկ. Հ^մ 56:

58. Յակոբեան Թամարա, Երեւան, Հայաստան, 2005 թ. - 1. Ախտարք, ԺԹ. դ., Հայ. նոր Հ^մ 365, 2. Հմայիլ (ժապավինաձեւ), 1718 թ., Հայ. հմայիլ Հ^մ 481:
59. Յարութիւնեան Սերգէյ, Երեւան, Հայաստան, 1999 թ. - 1. Աղօթք, ԺԹ. դ., Հայ. պտուկ Հ^մ 2105:
60. Յարութիւնեան (անունն անյայտ), Կոչուգինո ք., Վաղիմիրի շրջան, Ռուսաստան, 1999 թ. - 1. Հմայիլ, 1678 թ., Հայ. հմայիլ Հ^մ 459:
61. Յովհաննիսեան Աւո, Նոր Ջուղա, Իրան եւ Երեւան, Հայաստան, 1994-1995, 2006 թթ. - 1. Տիգրան Արգարեանց, Նոր Ջուղայի անգիր գրականութիւնը, 1910 թ. Հայ. նոր Հ^մ 308, 2. Արքաների ժամանակագրութիւն, 1869 թ., Արքուն. ձեռ. Հ^մ 2210, 3. Մաշտոց, 1635 թ., Հայ. Հ^մ 11124:
62. Յովհաննիսեան Եղիա, Նոր Ջուղա, Իրան, 1994 թ. - 1. Ախտարք, 1789-1790 թթ., Հայ. Հ^մ 11043, 2. Բժշկարան, ԺԹ. դ. Հայ. Հ^մ 11044:
63. Յովհաննիսեան Ռուբէն, Թեհրան, Իրան, 1994 թ. - 1. Հանրապետական շարժումները Պարսկաստանում, 1924 թ. Հայ. նոր Հ^մ 309:
64. Յովհաննիսեան Պետրոս, Երեւան, Հայաստան, 2003 թ. - 1. Բառարան, ԺԹ. դ., Արքուն. ձեռ. Հ^մ 2213:
65. Յովհաննիսեան Սոնիկ, Թեհրան, Իրան, 1994 թ. - 1. Յալէ Հաֆէզ, ԺԹ. դ., Արարատառ ձեռ. Հ^մ 2209:
66. Յովսէփեան Յովհաննէս, Երեւան, Հայաստան, 2001 թ. - 1. Ժողովածու, ԺԹ. դ., Ալլալեզու ձեռ. Հ^մ 214:
67. Նաճարեան Հայկագուն ծ. վ., Էջմիածին, Հայաստան, 1996 թ. - 1. Աւետարան, 1666 թ., Հայ. Հ^մ 11060:
68. Ներսիսեան Միշա, Հայկաձոր գ. Շիրակի մարզի, Հայաստան, 1996 թ. - 1. Տաղարան, ԺԹ. դ., Հայ. Հ^մ 11066:
69. Շաֆրազեան Շողեր, Թեհրան, Իրան, 1997 թ. - 1. Մաշտոց, ԺԹ. դ., Հայ. Հ^մ 11071:
70. Չոլակեան Ջուլիէտա, Երեւան, Հայաստան, 1994 թ. - 1. Շահ Խամայիլ եւ Ասլի Քարամ, ի. դ., Հայ. նոր Հ^մ 311:
71. Պարսամեան Խաժակ արքեպս., Նիւ Եորք, ԱՄՆ, 1994 թ. - 1. Հմայիլ, 1830 թ., Հայ. հմայիլ Հ^մ 430, 2. Հմայիլ, ԺԹ. դ., Հայ. հմայիլ Հ^մ 431, 3. Աւետարան, ԺԹ. դ., Հայ. Հ^մ 11056:
72. Պետրոսեան Սոնա, Փարիզ, Ֆրանսիա, 1996 թ. - 1. Ժողովածու, 1719 թ., Հայ. Հ^մ 11067:
73. Պըտըլիկեան Յովսէփ, Կ. Պոլիս, 2000 թ. - 1. Զայնագրեալ ձայնքաղ շարարկան, 1942 թ., Հայ. նոր Հ^մ 328, 2. Զայնագրեալ ձայնքաղ շարարկան, 1942 թ., Հայ. նոր Հ^մ 329:

74. Պօղոսեան Մարի-Լուիզ, Փարիզ, Ֆրանսիա, 2005 թ. - 1. Աւետարան ըստ Յովհաննու, Ժ. դ., Հայ. պտոկ. Հ^մ 2112:
75. Զէքիջեան Տիրուհի, Լոս Անջելես, ԱՄՆ, 2005 թ. - 1. Հմայիլ, 1678 թ., Հայ. հմայիլ Հ^մ 482:
76. Ջանվելեան Մարատ, Առինչ, Կոտայք, Հայաստան, 1. Աւետարան, Ժ. դար, Հայ. Հ^մ 11137:
77. Ջերմի Թոմաս, Կ. Պոլիս, 1997 թ. - 1. Պատմութիւն կաթողիկէ հայ արքեպիսկոպոսաց Մարդինի, 1898 թ., Հայ. նոր Հ^մ 320:
78. Ջոն Վարդան, Նիւ Եորք, ԱՄՆ, 1995 թ. - 1. Բժշկարան (հայատառ թուրքերէն, անգլերէնախառն), 1864 թ., Հայ. նոր Հ^մ 312, 2. Բժշկարան (հայատառ թուրքերէն, թարգմ. անգլերէնից), 1866 թ., Հայ. նոր ձեռ. Հ^մ 313:
79. Մարգսեան Հրաշ սարկաւագ, Երեւան, Հայաստան, 2005 թ. - 1. Եթովպերէն (բով.՝ անորոշ), Այլալեզու Հ^մ 217:
80. Մալաթեան Վարուժան, Դամասկոս, Սիրիա, 1994 թ. - 1. Աւետարան, Ժ. դ., Հայ. Հ^մ 11045:
81. Մաշըլեան Վարուժան, Բէյրութ, Լիբանան, 1994 թ. - 1. Մեկնութիւն գանձին կիյնի, Ժ. դ., Այլալեզու ձեռ. Հ^մ 209:
82. Միսակեան-Թէքէեան Անի, Մարսէլ, Ֆրանսիա, 1999 թ. - 1. Ժամագիրք, Ժ. դ., Հայ. Հ^մ 11083:
83. Մողոյեան Կարլ Եւ Էմմա, Դետրոյտ, ԱՄՆ, 1995-1996 թթ. - 1. Աւետարան, Ժ. դ., Հայ. Հ^մ 11057, Շարակնոց, Ժ. դ., Հայ. Հ^մ 11058, 3. Աւետարան, Ժ. դ., Հայ. Հ^մ 11059, 4. Յայսմաւորք, Ժ. դ., Հայ. Հ^մ 11061, 5. Բժշկարան-Ախտարք, Ժ. դ., Հայ. Հ^մ 11062, 6. Յակոբ Ղրիմեցի, Պատճէն տումարի, Ժ. դ., Հայ. Հ^մ 11063, 7. Ախտարք, Ժ. դ., Հայ. Հ^մ 11064, 8. Հմայիլ, 1734 թ. Հայ. հմայիլ Հ^մ 443, 9. Հմայիլ, Ժ. դ., Հայ. հմայիլ Հ^մ 444, 10. Հմայիլ, Ժ. դ.-Ժ. դ., Հայ. հմայիլ Հ^մ 445:
- Մուքիասեան Սահակ, Լիոն, Ֆրանսիա, 1997 թ. - տես Ղազարեան Արամ:
84. Վարդանեան Պերճուհի, Թէհրան, Իրան, 1995 թ. - 1. Զայնագրեալ պատրագ, 1895 թ., Հայ. նոր ձեռ. Հ^մ 314:
85. Տէր-Մինասեան Մարգիս, Թէհրան, Իրան, 2003 թ. - 1. Ժողովածու (Սանդուղք գիրք), 1660 թ., Հայ. Հ^մ 11108:
86. Տէր-Մտեփանեան Արմէն, Երեւան, Հայաստան, 2004 թ. - 1. Լեռն Էպէյեան, Ժողովածու (հայատառ թուրքերէն), 1950 թ., Հայ. նոր Հ^մ 361:
87. Տէր-Մտեփանեան Գէորգ Եւ Քոյրը՝ Ելենա, Երեւան, 1993 թ. - 1. Աւետարան (վրացերէն), 1788 թ., Այլալեզու ձեռ. Հ^մ 206:
88. Քիպարեան Վոամշապուհ (Ժան-Պիէռ), Փարիզ, Ֆրանսիա, 1993 թ. - 1. Աւետարան ըստ Մարկոսի, Ժ. դ., Հայ. պտոկ. Հ^մ 2096:

89. Քիւրքճեան Գէորգ եւ Յովհաննէս, Լոնդոն, Անգլիա, 2002 թ. - 1. Աւետարան, ԺԵ. դ., Հայ. Հ^{մր} 11098:
90. Օրմանջեան Յակոբ, Պլովդիվ, Բուլղարիա, 2004 թ. - 1. Հաշուեցուցակ եւ քէօթուկ Յովհաննիսեան տոհմի, ԺԵ.ԺԹ. դդ., Հայ Հմր 11126:
86. Անունն անյալտ («մի հաւատացեալից», Շահէ քահանայ Հայրապետեանի միջոցով), Երեւան, Հայաստան, 2005 թ. - Բժշկարան, 1929 թ., Հայ. նոր Հ^{մր} 366, 2. Երգարան (Զիվանի), 1920ական թթ., Հայ. նոր Հ^{մր} 367:

Գէորգ Տէր-ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Գլխաւոր ավանդապահ

1 սեպտեմբերի, 2006 թ.

